

Komunikat Komisji Europejskiej dotyczący rocznego programu prac UE w zakresie normalizacji europejskiej

Normy europejskie, zarówno odnoszące się do badań czy produkcji wyrobów, producentów czy konsumentów usuwają bariery dla swobodnego przepływu towarów i usług, zabezpieczają użytkowników, chronią środowisko naturalne, zapewniają interoperacyjność, obniżają koszty i promują konkurencję. Z badań wynika, że dzięki normalizacji wartość PKB wzrasta o 0,3–1 %¹, co przyczynia się do osiągnięcia przez przemysł celu, jakim jest osiągnięcie 20 % udziału w unijnym PKB do 2020 r.² W lipcu 2013 r. ukazał się kolejny komunikat Komisji Europejskiej COM (2013) 561 [załącznik 1], dedykowany normalizacji europejskiej. Komunikat ten stanowi kontynuację zaproponowanego już w 2011 r. przez KE pakietu reform³ na czele z Rozporządzeniem (UE) nr 1025/2012, mającego na celu dostosowanie systemu normalizacji europejskiej do wyzwań związanych z szybkim rozwojem innowacji, stabilnością, zbieżnością technologii i konkurencją na rynku światowym. Jednym z innowacyjnych rozwiązań reformy jest zobowiązanie Komisji do przyjmowania rocznych programów prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej.

W najnowszym programie prac identyfikuje się strategiczne priorytety normalizacji europejskiej z uwzględnieniem długoterminowych strategii Unii na rzecz wzrostu oraz określa się cele związane z międzynarodowym wymiarem normalizacji europejskiej, służące wsparciu prawodawstwa i polityki UE. W najnowszym rocznym programie prac Komisja zachęca europejskie organizacje normalizacyjne do rozpoczęcia działań we wszystkich dziedzinach priorytetowych, również w tych, w których nie istnieją przepisy prawne niezbędne jako podstawa złożenia formalnego wniosku o normalizację (zlecenia normalizacyjnego) do Komisji.

SILNIEJSZY PRZEMYSŁ EUROPEJSKI NA RZECZ WZROSTU I OŻYWIENIA GOSPODARCZEGO

W ostatniej aktualizacji komunikatu w sprawie polityki przemysłowej Komisja zauważyła potrzebę opracowania norm w odniesieniu do nowych technologii, zanim zostaną po raz pierwszy wprowadzone na rynek. Komisja określiła sześć obszarów wykazujących szybki wzrost i wymagających priorytetowych działań:

- zaawansowane technologie produkcyjne,
- kluczowe technologie wspomagające,
- bioprodukty,
- zrównoważona polityka przemysłowa,

¹ Swann G.M.P., „The Economics of Standardisation: An Update” („Normalizacja w ekonomii: aktualizacja”), sprawozdanie dla brytyjskiego departamentu biznesu, innowacji i umiejętności, 2010 r.

² Cel ustanowiony w komunikacie w sprawie polityki przemysłowej z października 2012 r.

³ COM(2011) 311 final

- budownictwo i surowce,
- ekologicznie czyste pojazdy,
- inteligentne sieci.

Obszary te zostały poniżej scharakteryzowane:

Zaawansowane technologie produkcyjne

Prowadzona przez Komisję grupa robocza ds. zaawansowanych technologii produkcyjnych służących ekologicznie czystej produkcji określi, czy dalsza normalizacja może przyczynić się do wprowadzania nowych technologii na rynek. W późniejszym terminie Komisja planuje przeprowadzić studium wykonalności w odniesieniu do europejskiej i międzynarodowej działalności normalizacyjnej w tym obszarze.

Kluczowe technologie wspomagające

W nadchodzącym roku Komisja zbada, czy dalsza normalizacja w obszarze kluczowych technologii wspomagających może pomóc w zapewnieniu szybkiego rozwoju rynku wewnętrznego dla produktów opartych na nich, co stanowi jeden z aspektów ujętych w inicjatywie Komisji dotyczącej przeglądu prawodawstwa rynku wewnętrznego w zakresie produktów przemysłowych⁴. Za pośrednictwem infrastruktury badawczej i programów finansowania Komisja wspiera opracowywanie norm europejskich dotyczących metod badań wyprodukowanych nanomateriałów niezbędnych do określenia toksyczności i ekotoksyczności, metod pobierania próbek i pomiaru ekspozycji oraz metod stymulujących ekspozycję na nanomateriały. Konieczne jest przyjęcie spójnego podejścia z działaniami prowadzonymi w OECD oraz ścisła współpraca europejskich organizacji normalizacyjnych z międzynarodowymi jednostkami normalizacyjnymi.

Bioprodukty

Ustanowienie wewnętrznego rynku bioproduktów wymaga opracowania norm i uaktualniania regulacji. Komisja oczekuje, że europejskie organizacje normalizacyjne będą kontynuowały prace na podstawie zleceń normalizacji w zakresie biopaliw i bioproduktów, w tym ogólnie w zakresie biopaliw, jak również na podstawie szczegółowych zleceń dotyczących biopolimerów, środków smarnych, rozpuszczalników i środków powierzchniowo czynnych. Uwzględnione zostaną również badania prenormatywne w celu opracowania metod badawczych mających zastosowanie do pomiaru zawartości biologicznej, kryteriów funkcjonalności i zrównoważonego rozwoju innowacyjnych bioproduktów np. biopolimerów, środków smarnych, rozpuszczalników i środków powierzchniowo czynnych.

Wyroby budowlane

Normy europejskie należy dostosować do nowych wymogów z uwzględnieniem aspektów zrównoważoności wyrobów, procesów i robót budowlanych, jak również produktów innowacyjnych w celu wzmocnienia rynku wewnętrznego. Komisja jest w fazie przygotowania projektu normy horyzontalnej dotyczącej określenia wydzielenia substancji niebezpiecznych z wyrobów budowlanych.

W celu zwiększenia konkurencyjności unijnych usług budowlanych Komisja będzie promowała przyjęcie strukturalnych norm konstrukcyjnych w zakresie eurokodów w

⁴http://ec.europa.eu/smartregulation/impact/planned_ia/docs/2013_entr_003_industrial_products_en.pdf

skali międzynarodowej zgodnie z planem działań na rzecz zrównoważonej konkurencyjności branży budowlanej⁵. Normy europejskie mogą promować zrównoważoną produkcję stali konstrukcyjnej. Przemysł stalowy pracuje już nad wprowadzeniem specjalnego znaku jakości dla stalowych wyrobów budowlanych – SustSteel. Komisja zbada potencjał SustSteel w zakresie zwiększenia udziału rynkowego stali budowlanej produkowanej w sposób zrównoważony i pochodzącej z Europy oraz może zwrócić się o podjęcie konkretnych działań normalizacyjnych w tym zakresie.

Ekoprojekt/Produkty związane z energią

Dyrektywa w sprawie ekoprojektu⁶ objęła swoim zakresem różne produkty, w tym m.in. silniki, pompy, wentylatory, produkty oświetleniowe i artykuły gospodarstwa domowego i odnosi się do wszystkich aspektów środowiskowych, w tym również do efektywnego wykorzystania materiałów i zasobów. W tym względzie opracowane zostaną normy dotyczące efektywnego wykorzystania zasobów, takie jak indeksy recyklingu lub trwałość komponentów bądź inne parametry środowiskowe (np. emisje zanieczyszczeń do powietrza) w celu ułatwienia określania potencjalnych wymogów w zakresie ekoprojektu w dodatkowych dziedzinach.

Zgodnie z planem działań w zakresie ekoprojektu na lata 2012 – 2014⁷ w stosunku do nowej grupy produktów uwzględnione zostaną możliwe wymogi dotyczące etykietowania w zakresie ekoprojektu lub energii. Lista priorytetów obejmuje m.in. okna, inteligentne urządzenia pomiarowe, kotły parowe, serwery, kable zasilania i produkty związane z wodą. Komisja dokona aktualizacji zlecenia w zakresie ekoprojektu, aby w stosownych przypadkach możliwe było wprowadzenie zmian technicznych do określonych produktów.

Recykling odpadów

Do rozwoju rynku mogłyby się również przyczynić nowe normy europejskie dotyczące klas jakości materiałów pochodzących z recyklingu (np. metali, drewna i materiałów włókienniczych). Komisja oczekuje podjęcia nowych prac normalizacyjnych w celu opracowania i zatwierdzenia (w drodze porównania międzylaboratoryjnego) metod służących do:

- charakterystyki odpadów w zakresie niebezpiecznych właściwości H 12 – uwolnienie gazów o ostrej toksyczności kategorii 1, 2 lub 3;
- określenia pierwiastków i substancji w odpadach stanowiących zagrożenie dla zdrowia i środowiska naturalnego (właściwości niebezpieczne H 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 13, 14);
- opracowania norm dotyczących zrównoważonego zarządzania i toksyczności w odniesieniu do przetworzonych bioodpadów lub ubocznych produktów rolnych (innych niż nawozy).

Inteligentne sieci

Potrzebna jest odpowiednia infrastruktura, w tym rozwiązania w zakresie zdolności magazynowania i bilansowania energii, w celu włączenia energii ze źródeł odnawialnych do systemu elektroenergetycznego, zwiększenia efektywności energetycznej, a także sprostania nowemu zapotrzebowaniu. Potrzebne są także normy zapewniające interoperacyjność inteligentnych sieci w kontekście transgranicznym i zbiór wspólnych minimalnych norm.

WZMOCNIENIE RYNKU WEWNĘTRZNEGO TOWARÓW I USŁUG

Rynek wewnętrzny jest istotnym motorem wzrostu gospodarczego i zatrudnienia. Normy europejskie zwiększają konkurencyjność poprzez obniżenie kosztów produkcji, zapewnienie jakości i wydajności oraz umożliwienie wejścia na rynek technologii innowacyjnych. Normy zharmonizowane mają szerszy zakres: zgodność gwarantuje także wymagany poziom bezpieczeństwa produktów.

Chemikalia

Normy przyczyniają się do zharmonizowanego podejścia do egzekwowania przepisów rozporządzenia w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH)⁸ w państwach członkowskich. Obecnie europejskie organizacje normalizacyjne muszą zająć się kwestią opracowania (dalszych) metod analitycznych służących m.in. do określenia obecności/zawartości ołowiu (wyrażonej jako metal), do migracji związków ołowiu z artykułów konsumenckich, uwzględniając różne matryce, a także służących do określenia obecności/zawartości ołowiu (wyrażonej jako metal) w wyrobach konsumenckich o różnych matrycach oraz w celu określenia obecności/zawartości ośmiu wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w wyrobach konsumenckich. Generowanie standardowych danych na temat chemikaliów będzie również miało korzystny wpływ na ich zatwierdzanie przez wszystkie zainteresowane strony oraz zmniejszy koszty po stronie przemysłu związane z oceną chemikaliów

Innowacje

W sektorach zaawansowanej technologii normy wspierają rozwój gospodarczy poprzez wprowadzenie terminologii, metod pomiaru i klasyfikacji zatwierdzonych na szczeblu międzynarodowym.

Działalność naukowa w znaczącym stopniu przyczynia się do procesu normalizacji. Dzięki dostępnej wiedzy naukowej można częściowo lub w pełni zdefiniować metody, procesy i materiały umożliwiające opracowywanie norm. Przykładowo Komisja może pomóc w określaniu przyszłych zmian w dziedzinie technologii, w przypadku których wczesna normalizacja może być korzystna dla przemysłu europejskiego.

Bezpieczeństwo infrastruktury⁹

Komisja będzie prowadziła sieć zainteresowanych stron zajmujących się ochroną infrastruktury krytycznej w dziewięciu obszarach tematycznych (ochrona lotnictwa, materiały wybuchowe, wytrzymałość konstrukcji, zagrożenia chemiczne i biologiczne wód, zagrożenia radiologiczne i jądrowe, trzęsienia ziemi, nadzór wideo i biometryczny). Prace nad wtyczkami w sprawie badań, wspólnymi protokołami badań, normami badań i zaleceniami dotyczącymi certyfikacji i wymogów w zakresie polityki również będą stanowić wsparcie dla istniejących i przyszłych zleceń.

Komisja może również przeprowadzić konsultacje z zainteresowanymi stronami na temat dyrektywy w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej¹⁰, co z kolei może doprowadzić do wydania zlecenia dotyczącego wspólnego systemu certyfikacji w zakresie poziomu

⁵ COM(2012)433 final

⁶ Dyrektywa 2009/125/WE

⁷ SWD(2012)434 final

⁸ Rozporządzenie (WE) nr 1907/2006 r.

⁹ COM(2010)560

¹⁰ Dyrektywa 2008/96/WE

bezpieczeństwa na drogach. W drugim etapie możliwe jest ustanowienie wymogów w celu zagwarantowania minimalnego poziomu bezpieczeństwa w całej transeuropejskiej sieci drogowej bez uszczerbku dla wymogów rozporządzenia ustanawiającego zharmonizowane warunki wprowadzania do obrotu wyrobów budowlanych¹¹.

Przystosowanie się do zmiany klimatu

W ramach przygotowywania przyszłej strategii UE w zakresie przystosowania stwierdzono, że normy mają potencjalnie znaczenie dla zapewnienia odporności infrastruktury w określonych sektorach: infrastruktury transportowej, infrastruktury energetycznej oraz budownictwa/budynków. Istotne może być określenie, które normy należy promować lub zmienić w celu lepszego uwzględnienia obecnych i przyszłych skutków zmiany klimatu w decyzjach dotyczących inwestycji w infrastrukturę.

Jednym ze sposobów wsparcia polityki UE w zakresie przeciwdziałania zmianie klimatu i udzielenia pomocy w osiągnięciu celów Ramowej konwencji w sprawie zmian klimatu jest opracowanie norm europejskich do celów oceny emisji gazów cieplarnianych w sektorach energochłonnych.

W ramach bieżącego zlecenia dotyczącego opracowania norm technicznych UE w dziedzinie emisji gazów cieplarnianych¹² dla stali, cementu, aluminium, wapna palonego i stopów żelaza w 2013 r. opublikowane zostaną sprawozdania dotyczące wyników z badań sprawdzających. Komisja powinna dopilnować, aby badania te gwarantowały dokładność i odtwarzalność proponowanych znormalizowanych metod pomiarowych.

Rozporządzenie w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową

W rozporządzeniu w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową¹³ ogranicza się stosowanie wielu substancji niebezpiecznych, takich jak tetrachlorek węgla i trichlorotrifluoroetany, oraz wymaga sprawdzenia niektórych istniejących norm pod względem zgodności z proponowanymi zakazami stosowania.

Jakość powietrza

W ramach wspierania wdrożenia dyrektywy w sprawie odpadów¹⁴ Komisja przygotowuje nowe zlecenia dotyczące opracowania metod w zakresie określania produkcji gazów toksycznych oraz pierwiastków i substancji znajdujących się w odpadach, które stanowią istotne zagrożenie dla zdrowia i środowiska naturalnego.

MIĘDZYNARODOWY WYMIAR NORMALIZACJI EUROPEJSKIEJ

Ogólnym celem normalizacji jest zwiększenie zasięgu globalnego i konkurencyjności przemysłu europejskiego poprzez zmniejszenie barier technicznych w handlu. Stosowanie wspólnych norm lub norm dostosowanych pod względem technicznym wspiera wymianę towarów i usług dzięki zwiększeniu interoperacyjności na szczeblu globalnym. Cel ten będzie realizowany poprzez:

- dążenie do osiągnięcia możliwie jak największej spójności między normami międzynarodowymi a europejskimi

(pierwszeństwo normalizacji międzynarodowej z wiodącą rolą Europy w wielu sektorach), rozszerzenie/ułatwienie stosowania lub technicznego dostosowania do norm europejskich lub międzynarodowych poza UE;

- podnoszenie świadomości i promowanie korzyści wynikających z normalizacji europejskiej jako spójnego systemu regionalnego osadzonego w normalizacji międzynarodowej i przepisach wielostronnych i w pełni je wspierającego;
- uczestnictwo w dwustronnych dialogach dotyczących regulacji/polityki między UE i państwami trzecimi, jak również w odpowiednich etapach negocjacji dotyczących umów o wolnym handlu.

PODSUMOWANIE

Pierwszy roczny program prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej, przyjęty na podstawie rozporządzenia w sprawie normalizacji jest efektem starań Komisji w zakresie skuteczniejszego przewidywania i planowania działań normalizacyjnych.

Harmonogram programu umożliwi synchronizację z pracami przygotowawczymi w europejskich organizacjach normalizacyjnych.

Program ustanowiono we współpracy z wszystkimi zainteresowanymi stronami, dostarczając w jego ramach platformę służącą do gromadzenia szerokiego zakresu danych dotyczących przyszłych priorytetów w działaniach normalizacyjnych. Informacje na temat działań normalizacyjnych zgromadzone na podstawie niniejszego programu prac zostaną włączone do kolejnego programu prac Unii w zakresie normalizacji europejskiej w celu zapewnienia informacji zwrotnej wszystkim zainteresowanym stronom.

Zdaniem Komisji opisywany program powinien stanowić wytyczne podczas opracowywania przez europejskie organizacje normalizacyjne własnych rocznych programów prac, do realizacji w późniejszym terminie w ciągu tego roku.

mgr inż. Małgorzata Głowacz
m.glowacz@itb.pl
Instytut Techniki Budowlanej

¹¹ Rozporządzenie (UE) nr 305/2011

¹² M/478.

¹³ Rozporządzenie (WE) nr 1005/2009

¹⁴ Dyrektywa 2008/98/WE